

Jana Vacková

Jana Vacková | Reality bez reality

Jana Vacková | Reality bez reality

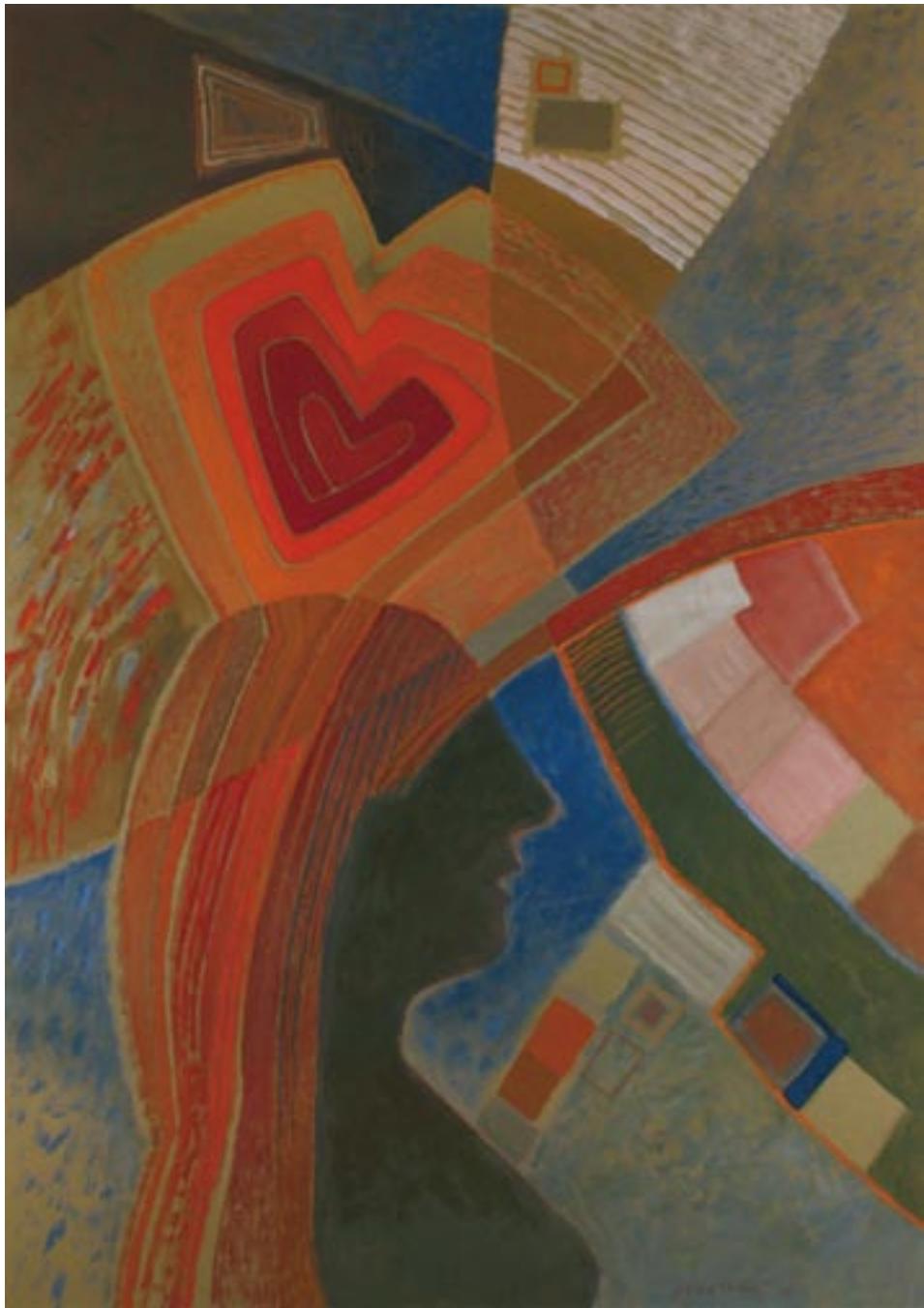

Zákazníci realitní kanceláře, olej na papíře, 100×70 cm, 2006

Byl jeden domeček, v tom domečku stoleček, u stolečku židlička...

... znáte jistě tu dětskou říkanku, která může vyskočit z paměti, když se podíváte na „domečky“, krásné barevné litografie a kresby Jany Vackové. Autorka pochází z Plzně, zde se narodila, vystudovala, stále zde žije a pracuje. Povrchnímu pozorovateli jejích prací by se mohlo zdát, že zabydlená dekorativnost jásavých barev a tvarů přehluší zamýšlená sdělení. Pozorný vnímatel však pozná, že opak je pravdou, že Jana Vacková přináší svá poselství o člověku a životě svébytnou formou, k níž se postupně dopracovala, i když inklinace k živé barevnosti a dekorativnosti jí byla od počátku blízká. Z celé dosavadní tvorby je však také zřetelné, že jí bylo od sudiček ještě mnohé do vínu dáno. Věnovaly Janě Vackové pozoruhodný smysl pro humor, přidaly také náramnou zdvořilost laskavého srdce, obdarovaly ji pozorovacím talentem, přidaly do košíku velkou pracovitost a vůbec neopomenuły svoji štědrost završit výtvarným nadáním a láskou. Tou je naplněna po okraj, ale nedovolí, aby jen tak přetékala a marně si bublala. Ví, že by pak mnohé mohlo lehce vyšumět, rozpustit se v záplavě všednosti, šedi života. Má ráda své blízké. Rodiče, kteří žijí už jen ve vzpomínce, otce, malíře, od něhož získávala elementární vztah k výtvarnému umění a který také silně ovlivnil její celoživotní orientaci. Matku, u níž vídávala úzkostlivé hospodaření s časem, o němž Seneka pěkně říká, že je cosi jako řeka událostí a dravý proud stále přinášející něco nového. Jana Vacková má samozřejmě hluboký vztah ke své vlastní rodině, jejíž členy má ráda láskou plnou porozumění pro jejich jedinečnou osobnost. A právě osobitost je příznačná pro její vlastní tvorbu. Netíhne k hledání vzorů u jiných, ale soustavně rozvíjí svoji vlastní jedinečnost, neboť ví, že její ztráta přináší ztrátu tvůrčí samostatnosti, vlastně tvůrčí svobody, nutné pro celé široké spektrum vlastní umělecké práce.

Jana Vacková také s velkou láskou a porozuměním přistupuje k živé i neživé přírodě. Kdo pobýval v její blízkosti, poznal, jakou nedílnou součástí jejího života jsou rostliny, květiny, celá zahrada pracně vydobytá z příkrého svahu. A také kameny a kamínky, ulity, ptáci a motýli, drobní čtvernožci. Je v ní zvláštně zakódována úcta k životu, obdivuhodná, v současném světě postrádaná, u ní zcela přirozená, bez jakékoliv pózy či mnohoslovného programu. Je v Janě Vackové zkrátka ta velká elementární láska, která lidstvo bez rozdílů věků provázela, a proto také mohlo být zachováno. Jana Vacková patří do rodu přírodních filozofů, kteří sdělují obecné pravdy jednoduše, aby byly srozumitelné vždy, bez ohledu na to, v jakém dílku lidmi stanovené časové přímky vznikly. Životnímu postoji Jany Vackové, a snad nejen jejímu, jsou blízká slova antického myslitele Seneky: Čím větší sloupořadí zřídí, čím výše vyženou věže, čím šíře roztáhnou dědiny, čím hlouběji vykopají jeskyně, čím mohutnější sloupy podpoří jídelny,

Úspěšná realitní agentka P.K., olej na papíře, 100×70 cm, 2006

tím více bude toho, co lidem zakryje oblohu.

V litografiích, kresbách, ilustracích a vlastně v celé dosavadní tvorbě hledí Jana Vacková na otevřenou oblohu, téměř vždy ještě ozdobenou sluníčkem nebo měsícem. Klene se pokojně nad jejími „realitami“ a realitní kanceláře by jistě rády nabízely její domy plné laskavých a dobrých vztahů, lidí i lidiček. Šly by určitě na dračku. A pak jsou v dílech Jany Vackové děti a autorka nezapře, že je učitelkou výtvarné kultury na různých typech škol, a že dětské duši, i té již poněkud povytáhlé z kukly dětství, náramně rozumí. Svoji fantazii spojuje s imaginací dětí, doveče se vcítit do nitra každého jednotlivce a právě empatie se tak stává velkou předností ve všech vztazích, v celé pedagogické práci i výtvarné tvorbě. Vytvořila početnou řadu ilustrací, a to jak k vlastním autorským knihám, tak k jiným dílům nejen dětských autorů. Pozoruhodné jsou její ilustrace k novým učebnicím, kdy i tolik obávaná matematika se žáčkům stává předmětem zábavným. Podobný charakter mají její učebnice či pracovní sešity pro přírodopis, občanskou nauku, jazykovou výchovu.

Protože Jana Vacková náleží k umělcům systematickým a široce vzdělaným, může s úspěchem řešit další náročné výtvarné úkoly, k nimž patří třeba návrhy divadelních programů pro plzeňské Divadlo J. K. Tyla. V posledním období se odvážila vstoupit i do křehkého skleněného světa. Zde se zabývá úkoly zatahovaného i jinak upravovaného skla odvážně a velkoryse. Opět se tady projevuje její vyhraněný smysl pro rád a ryzí výtvarnost, která vítězí i v pro ni nezvyklých úkolech. Jana Vacková se opravdu nezříká žádných úloh. Přijímá je s pokorou a každá, i ta sebemenší, je pro ni příležitostí k novému hledání, ať již jsou to třeba novoročenky, navštívenky, exlibris, pamětní nebo příležitostné listy. Hlavní užívanou grafickou technikou je klasická litografie, tedy práce na vápencovém bloku, jehož samotná úprava pro tisk je složitá a fyzicky náročná. Nespokojí se většinou s listy jednobarevnými, základem její grafické práce je barevná litografie vždy provedená v dokonalých soutiscích. Jana Vacková je totiž především velmi náročná sama k sobě a vůbec by ji netěšila ledabylost. Ta ji mrzí na ostatních, v celospolečenském životě.

Svými dosavadními snahami se Jana Vacková řadí k pozoruhodným umělcům, zejména grafikům současné výtvarné scény. Dokonale zná řemeslo, které je ostatně základem každé kvalitní práce, má dar humorného nadhledu srovnatelného třeba s Adolfem Bornem, vytvořila si svůj nezaměnitelný rukopis, oplývá správnou dávkou chuti k výtvarnému tvoření a také moc dobře ví, že skutečná radost v životě i v práci je náramně vážná věc.

PhDr. Jana Potužáková

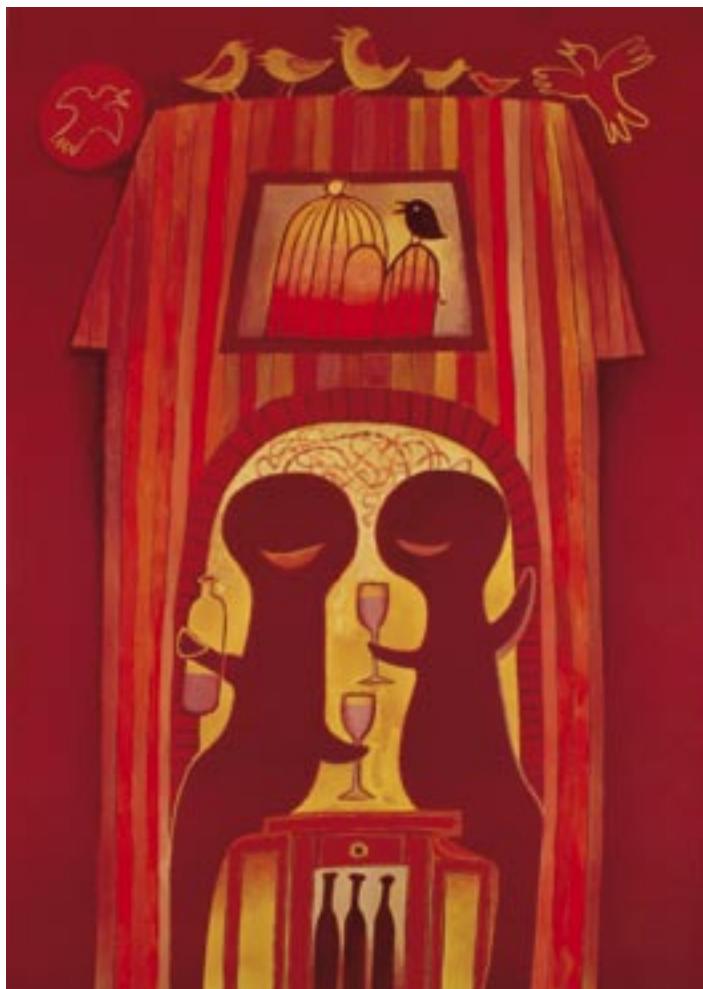
Rozhovor, olej na papíře, 100×70 cm, 2006

Dům na venkově, olej na papíře, 100×70 cm, 2006

Janu Vackovou znám asi deset let, znám ji však přede vším jako autorku grafik. A jsem vždy mile překvapena novou kolekcí. Má za sebou přes padesát samostatných nebo společných výstav grafik a obrazů, učí výtvarné obory a ilustruje. Vytvořila ilustrace k mnoha učebnicím, překvapilo mě, že hlavně k matematice. Já osobně jsem se zamilovala do její poslední knížky *Moje malá ZOO*, ve které doprovodila obrázky zvířat básničky Jakuba Zindulky. Mám ráda její humor v obrazech, její užití barev; po technické stránce perfektní grafiky mají svou duši, svou náladu, svou poezii... O lidech vypovídá prostředí, ve kterém žijí, a když jsem prvně viděla dům a zahradu, které nesou autorčin rukopis, bylo mi jasné, že je to můj člověk. Přesto jsem ji požádala, aby mi za domácí úkol napsala pár věcí, které má a nemá ráda... Rodina je na prvním místě a i v jejích obrazcích poznávám její členy, ale i detaily, které ji obklopují... Kromě blízkosti ke květinám a zvířatům, přátelům, práci na zahradě a toulání mne překvapil sklon k preciznosti u výtvarníků většinou nevidaný. Jana je perfekcionistka a přitom duše romanticistka, ze zvířat má dokonce ráda i hmyz. Je obklopena spoustou květin, s rodinou žije v domácnosti i zvířátka a na druhé straně ji rozčilují drobky na podlaze. Tak pozor, nedrobte...

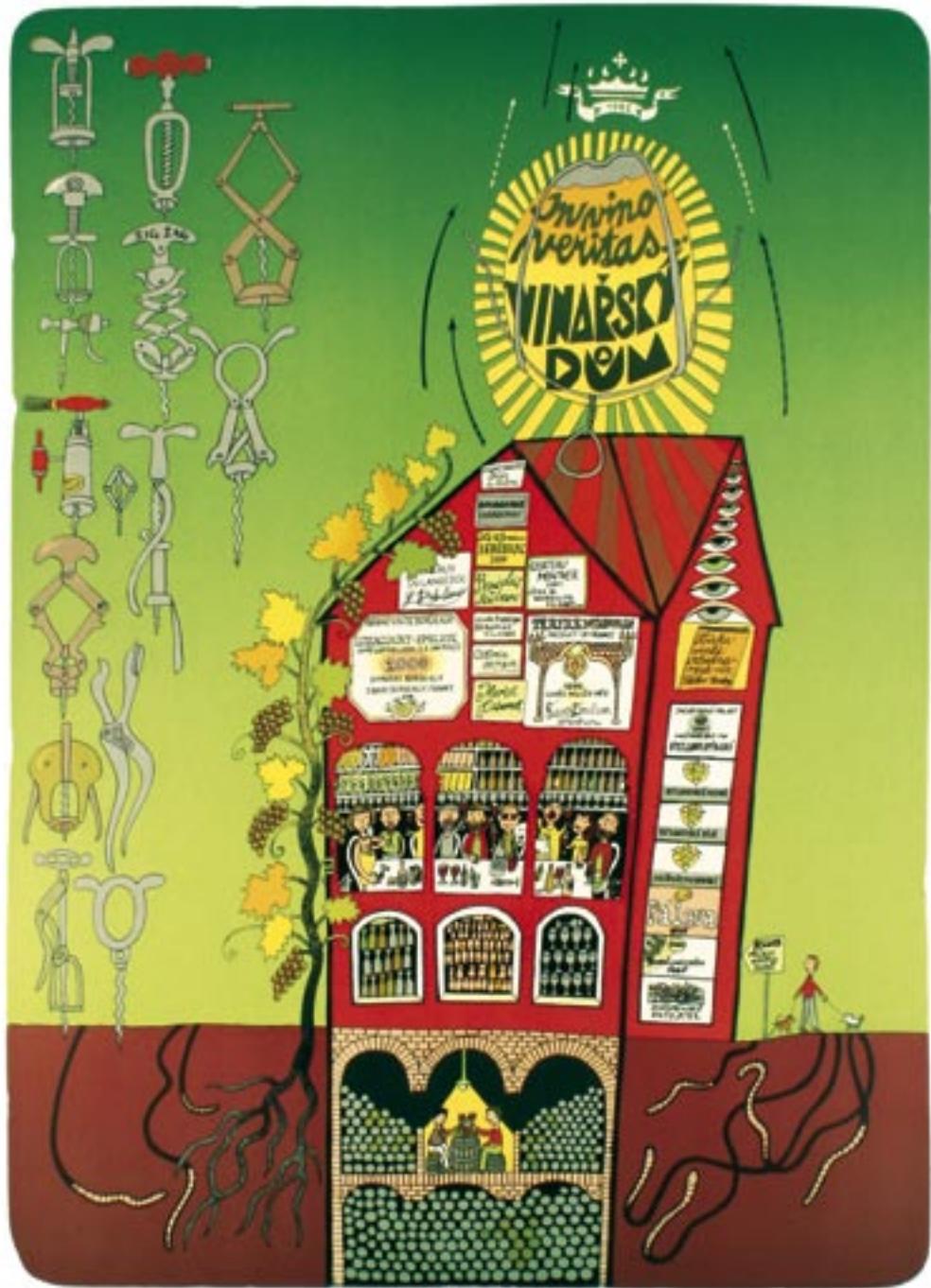
Irena Michaláková -
z úvodního slova k vernisáži, Městské muzeum Františkovy Lázně,
6. června 2003

Přítelkyně, olej na papíře, 100×70 cm, 2006

Oslava ve čtyřiceti, olej na papíře, 100×70 cm, 2006

Vinařský dům, litografie, 60×43 cm, 2004

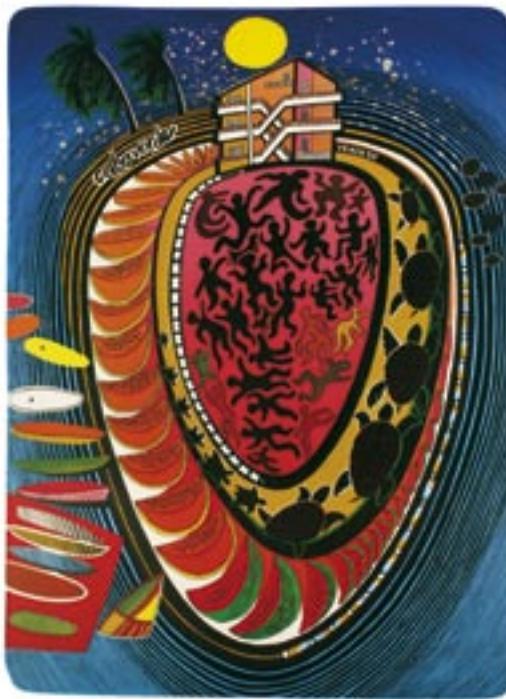
Ne každý dovede hledět na břímě života s humorem tak, jako Jana Vacková, přetavit slovní vyjádření v humornou kresbu s neočekávaným akcentem. Zároveň však ukázat svět v líbezných barvách či hlinibinných propletencích kresby... Pokud byste chtěli vytvořit jednu jedinou litografii jako Jana Vacková, museli byste si zajet do rakouského Solenhofenu pro kus tamního vápence, kámen velmi jemně a pečlivě vybrouosit, namalovat v krátkém časovém úseku několika dní (řekněme asi padesáti hodin) váš motiv, s kamenem v batohu se vypravit do tiskařské dílny, tam kámen zaleptat (doma to nedělejte, manipulace s kyselinou je nebezpečná), pak kresbu lehce očarovat, aby se líbila, vložit do lisu a tisknout... závidět přitom lidem ve fitcentrech, neboť ti se tolik nenadřou jako chudáci grafici při otáčení klikou.

Šikovným soutiskem barev získáte krásnou podívanou pro ostatní lidi a po několika dnech opustit ateliér, abyste načerpali nové náměty za jeho dveřmi... Vzpomínám na týdenní hektismus, který mi byl dopřán kdysi dávno po boku Jany na škole v přírodě, když jsme obě začínaly pedagogickou dráhu. Budu stručná. Jana vyluxovala deset postelí, abych si mohla někam lehnout, vyzdobila kresbami čtyři patra trhanovského zámku, vyléčila netopýra s poraněnou hlavou, kterého krmita pinzetou a který mi noc co noc nalítával do obličeje, naučila žáka Horvátha dělit šest, napsala seminární práci z grafického designu a písma, posbírala jablka u cest v okruhu několika kilometrů, odvozila je do moštárny, za utržené peníze za jablka nakoupila padesáti dětem polávkové dorty, aby měla ona radost z jejich radosti...

Jana Hasmanová - z úvodního slova k vernisázi, Ostrov nad Ohří, Stará radnice, prosinec 2004

Pivní dům, litografie, 60 × 43 cm, 2004

Kapverdský dům, litografie, 60x43 cm, 2006

Jana Vacková pro nás připravila výstavu, kterou ne náhodou nazvala Vážně i nevážně. Jana jako výtvarnice i jako člověk má totiž silnou vnitřní potřebu „odlehčit“ vážný reálný svět kolem nás, který je mnohdy téměř nerozluštětelný... Výtvarná hra Jany Vackové, přestože je zábavná, předpokládá jistá pravidla a neobejde se bez kázně, soustředění, trpělivosti, důvtipu a samozřejmě bez riskování – mnohá z pravidel jsou dána i výtvarnou technikou. V případě několikanásobného barevného tisku z litografického kamene se Jana stává vášnivým ač trpělivým hráčem, alchymistou i kouzelníkem, který s nadsázkou a humorom zobrazuje různé situace z každodenního života. Mnohé z nich prožila autorka s konkrétními lidmi a prostřednicitvím symbolů a výtvarného vyjádření slovních hříček je „zakódovala“ do obrazu. Jejich rozluštění není úplně snadné a vyžaduje naši pozornost a čas, smysl pro detail i dětskou fantazii (ostatně jako téměř každá hra), teprve pak můžeme být odměněni skrytými pointami: zahrada „Vykřičeného domu“, v němž jsou kromě jiného k mání zlevněné hlásné trouby, je obehnána plotem z vykřičníků, „Pivním domem“ se nese jako motto – egészegedre – na zdraví, v různých světových jazyčích, když žízeň je velká jako trám pod střechou. Chodník před „Lekařským domem“, v němž najdete i galerii s výstavou Zubů, je dlážděný žlučníkovými a ledvinovými kameny, chaloupka na kuří nožce je zdravotní pojišťovna (jak příznačné) a na nebi svítí místo slunce osvícený lidský mozek. „Vinařský dům“ s hodujícími hosty uvnitř, plnými sklepy dobrého vína a neuvěřitelnou sbírkou vývrtek bizarních tvarů, „Sluneční dům“ s rozesmátými lidmi, bohem slunce Ra a matkou Nut i „Hudební dům“ s varhany pod střechou, který zní všemi zvuky houslí, bubnů, trumpet, kytar i harmonik, s doprovodem ptačího zpěvu i kočičího mňoukání... Všechny tyto domy jsou pro Janu Vackovou symbolem pospolitosti, obranou vůči velkému, nebezpečnému světu... Jsou malým, vlastním světem – domem, který má však průhledné zdi a dovolí nahlížet dovnitř jen dobrým pocestným...

Marcela Štíbrová - z úvodního slova k vernisáži, Galerie Azyl Plzeň, únor 2005

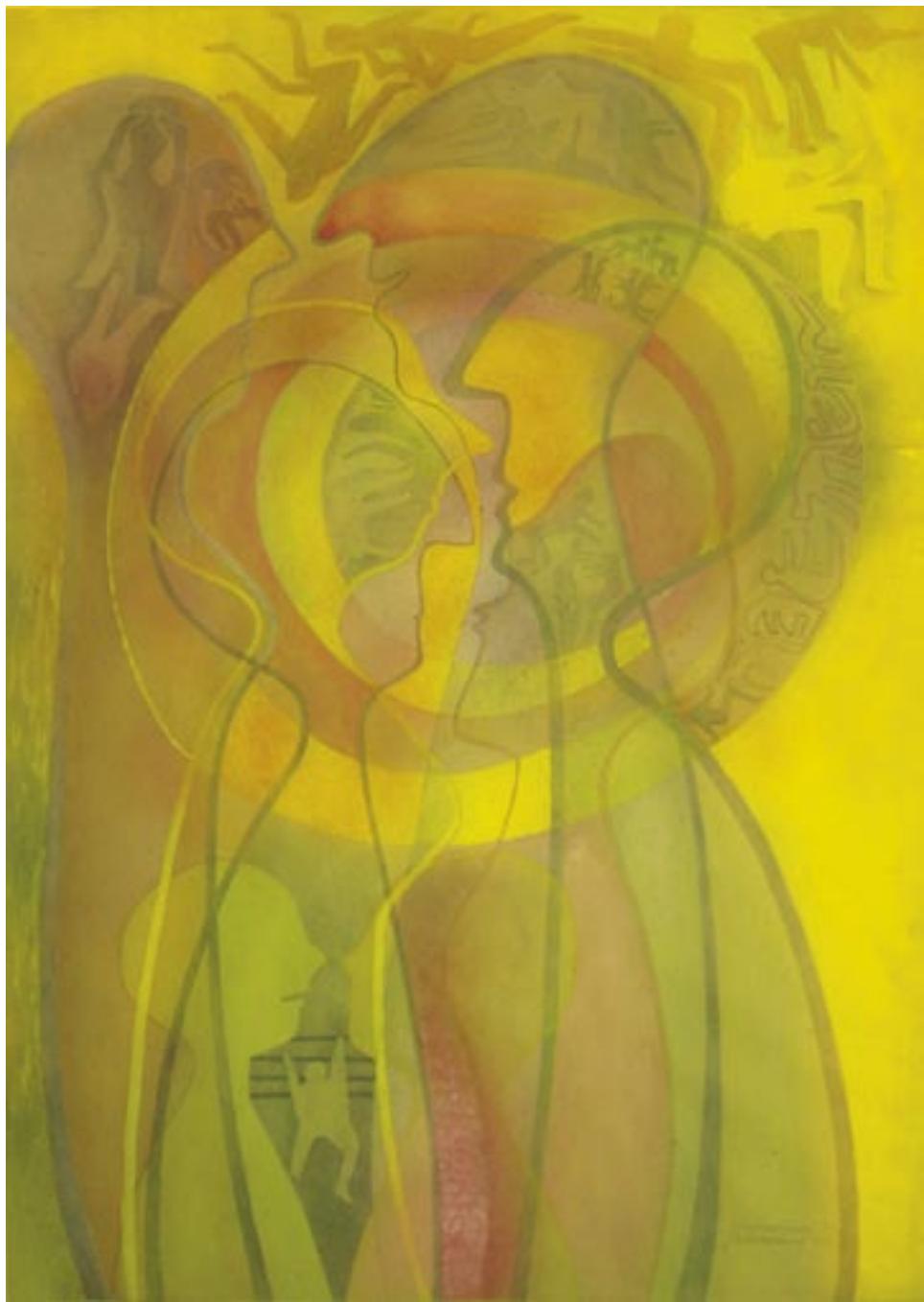
Hudební dům, litografie, 60 × 43 cm, 2004

Lékařský dům, litografie, 60×43 cm, 2005

Duhový dům, litografie, 60×43 cm, 2005

Nevyřčená slova, akvarer a tužka, 100×70 cm, 2003

Na výsluní, akvarel a tužka, 100×70 cm, 2003

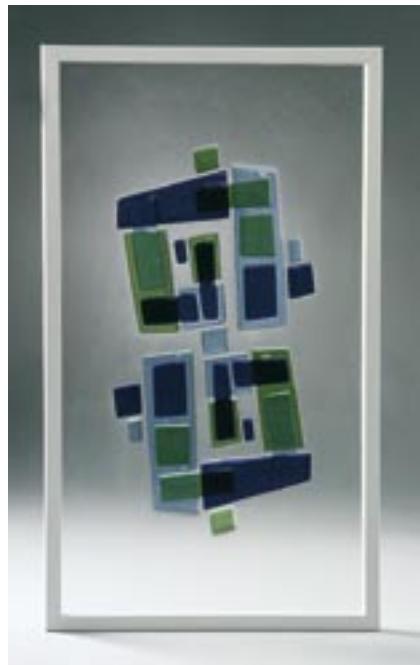
Hledání vlastní cesty, perokresba, 100×70 cm, 2003

Vztahy, perokresba a tužka, 100×70 cm, 2001

S m u t e k I., perokresba , 100×70 cm, 2001 - 2003

Výplň kuchyňských dvířek, zatavené a pískované tabulové sklo, 73 x 44 cm, 2005 - 2006

Jana Vacková

Jana Vacková se narodila v Plzni. Její výtvarný názor byl již od dětství ovlivněn otcem, který byl profesionálním výtvarným umělcem, malířem. Studovala na gymnáziu a po maturitě Pedagogickou fakultu v Plzni, obor český jazyk-výtvarná výchova.

Žije a tvoří v Plzni, je členkou UVU plzeňské oblasti a pracuje v její výtvarné radě.

Již více než 20 let působí jako pedagog na Základní umělecké škole (samostatném výtvarném oboru) v Plzni, Jagellonské ulici.

Zabývá se užitou i volnou grafikou, obzvláště litografií, malbou a ilustrací.

V současné době spolupracuje se sklářskou dílnou Vitrex s.r.o., pro kterou vytváří výtvarné návrhy interiérového skla.

KOLEKTIVNÍ VÝSTAVY

- 1987, 1989, 1990, 1991, 1992 Plzeň Masné krámy
- 1991, 1992, 1993 Zwiesel SRN
- 1992 Praha Karolinum, Berlín
- 1993 Praha Inter Kontakt Grafik
- 1994 zámek Hořovice, Havlíčkův Brod
- 1995 Rakovník, Kadaň, Inter Kontakt Grafik Praha,
- 1996 Jičín, Prachatice, Bienále kresby Plzeň, Ostrava
- 1997 Muzeum hlavního města Prahy
- 1998 Grafika roku Mánes, Liberec, Ostrava
- 1998 Bienále kresby Plzeň
- 2000 Masné krámy Plzeň
- 2001 Doubravčtí výtvarníci - Plzeň
- 2002 Vánoční výstava Plzeň
- 2003 Masné krámy Plzeň, Radnice - užité umění
- 2004 SVK a Radnice Plzeň, galerie Jiřího Trnky
(Novoročenky, Výtvarníci dětem, Partitura jako výtvarná inspirace, Vánoční výstava)
pivovar Plzeň, galerie V. Brožíka Třemošná
- 2005 Pragointerior Praha
Plzeň Masné Krámy - Běh času
- 2006 Břeclav - Vinspirace

SAMOSTATNÉ VÝSTAVY

- 1987 Plzeň Centrum
- 1990 Nepomuk, Plzeň Luna, Aš /s N. Staňkovou a J. Špinkou/
- 1991 Divadlo J.K.Tyla
- 1992 plzeňské Dílo, Jáchymov, Benátky nad Jizerou, Aš /s D. Česákovou/
- 1993 Ostrov nad Ohří, Jáchymov, Plzeň - Galerie Jiřího Trnky /s M. Hynkovou/, Mariánská Týnice /s D. Česákovou a I. Haberovou/
- 1994 Praha - Muzeum policie ČR /s D. Česákovou a N. Potůčkovou/
- 1995 Plzeň, Praha
- 1996 Horažďovice
- 1997 Nepomuk

- 1998 Kavárna Esprit Plzeň, Galerie V patře Plzeň
- 1999 Blovice, Vejprty, Rovensko
- 2003 Lasselsberger Plzeň
- 2003 Františkovy Lázně
- 2004 Praha - Galerie U zuba, City Casino Plzeň, Ostrov n/Ohří
- 2005 Plzeň - galerie Azyl
- 2006 výstavní síň V. Brožíka Třemošná /s M. Němejcovou a K. Horákovou/
Blovice Zámek /s D. Česákovou a M. Němejcovou/
Západočeská galerie v Plzni, výstavní síň „13“

ILUSTRACE

- Divadelní programy pro divadlo J. K. Tyla v Plzni
- 1984 J. Kejha: Sólo pro jedničku
- 1986 J. Málková: Útěk k sobě
- 1991 J. Vacková - Jeden den s kouzelným dědečkem
- 1992 J. Vacková - Tři prasátka
- 1993 Pracovní sešit k přírodnovědě pro IV. roč. ZŠ
- 1994 Matematika pro III. roč. ZŠ, učebnice a pracovní sešity (J. Coufalová akol.)
- 1995 Matematika pro IV. roč. ZŠ, učebnice a pracovní sešity
- 1996 Matematika pro I. roč. ZŠ, pracovní učebnice
- 1997 Matematika pro V. roč. ZŠ, učebnice a pracovní sešity
- 1998 Přírodnověda V. roč. ZŠ
- 1999 Jakub Zindulka - Moje malá ZOO
- 2000 Kalendář plzeňský - kol. autorů
- 2001 Kalendář plzeňský - Jana Horáková
- 2002 Občanská nauka 6, pro ZŠ a víceletá gymnázia Raduga - pracovní sešit 1 (ruština)
- 2004 Občanská nauka 7, pro ZŠ a víceletá gymnázia Raduga - pracovní sešit 2 (ruština)
- 2006 Vymalovánky HAAS

k o n t a c t : atelier.vackova@seznam.cz
www.atelier-vackova.wz.cz

Summary:

The contemporary author Jana Vacková born and still living in Plzeň is the member of the West Bohemian Union of Artists. She has been working as a teacher at the basic art school in Plzeň for more than 20 years.

Her great talent was developed during her childhood especially by her father-known painter and university professor Josef Šteffel who had been educated in the fine art by famous Czech painters Cyril Bouda and Martin Salcman.

Jana Vacková improved her ability to feel the composition, lines and colours and the sense of details during her university studies. She makes the most of the gained skills especially in full-coloured litography, in painting and illustration.

The ability to express children's world, the ability to perceive the rich world of animals, plants and social events have brought her the possibility to illustrate several textbooks for school children from 7 to 16 years with the large portion of clever humour.

Nowadays she collaborates with the glass workshop VITREX s.r.o. as a designer.

Zusammenfassung:

Die zeitgenössische Pilsner Künstlerin Jana Vacková, Mitglied der Union bildender Künstler in der Region Pilsen, wirkt seit mehr als 20 Jahren an der Kunstschule in Pilsen als Lehrerin für bildende Künste.

Ihre künstlerische Begabung wurde schon in der Kindheit von ihrem Vater, dem Maler und Hochschulprofessor Josef Šteffel, einem Schüler von Cyril Bouda und Martin Salcman beeinflusst.

Das Gefühl für Kompositionen mit ausdrucksstarken Linien und Farben, den Sinn für Details und spielerischen Dekorativismus entwickelte sie während ihres Studiums der bildenden Künste an der pädagogischen Fakultät in Pilsen.

Dies kommt zur Geltung in ihrer Gebrauchsgrafik und freien Grafik (besonders farbige Lithografien), in Malerei und Illustrationen.

Die Fähigkeit, sich in Gedanken von Kindern hineinzuversetzen, sich in Spiele einzubinden und gleichzeitig ohne jede Banalität die Tierwelt, die Welt der Pflanzen

und die Ereignisse des täglichen Lebens als Begebenheiten zu reflektieren, führten sie zur Illustration von Kinder- und Lehrbüchern, z.B. einer Reihe von Mathe- matikbüchern für die Grund- und Hauptschule, Umwelterziehung (4. und 5. Schuljahr), Sozialkunde für Grundschule und Gymnasium (6. und 7. Schuljahr) und das Buch von J.Z. „Moje malá ZOO“ („Mein kleiner Zoo“).

Gegenwärtig arbeitet die Autorin mit der Glaswerkstatt „VITREX s.r.o.“ zusammen, für die sie Gestaltungsvorschläge für Einrichtungsgegenstände aus Glas entwirft.

Poseidon, tempera, 45 × 66 cm, 2003

koncepce výstavy | PhDr. Jana Potužáková

Mgr. Marcela Štýbrová

Mgr. Jana Vacková

grafická úprava katalogu | Mgr. Martina Horáková

anglické resumé | MUDr. Zdeňka Hajšmanová

německé resumé | Daniela Skalla

foto | F-Foto, Plzeň

DTP a tisk | Tiskárna Bílý slon, s.r.o., Plzeň

náklad | 500 výtisků

ISBN: 80-86415-46-5

Vydala Západočeská galerie v Plzni ve spolupráci s Unií výtvarných umělců
Plzeňské oblasti u příležitosti výstavy „Jana Vacková - Reality bez reality“
Výstavní síň „13“, listopad 2006 - leden 2007

